

Bruk medisn smartere

Norsk helsevesen skriver ut mer antibiotika enn nødvendig. Det må det bli en slutt på. Folkehelseinstituttet ber politikerne ta grep. FHI har rett: Politikerne må ta grep.

Selvfølgelig har enkeltindividet et ansvar. Vi må alle tenke over hva vi har i oss av legemidler. Vi har ansvar for å begrense vår egen antibiotikabruk. Bønder har i tillegg ansvar for å dempe bruken av slike midler i fjøset.

Men antibiotikaproblemet må løses i fellesskap. At du er flink, løses i fellesskap. At du er flink, at vi er flinke, er bra. Men det er ikke nok. Ikke hvis andre fråser i antibiotika og i forlengelsen blir levende petriskåler for utvikling av antibiotikaresistente bakterier.

Derfor kreves mer konkrete til-

tak. Norge er langt fra versting på feltet, tvert imot er vi offensiv på å redusere bruken av antibiotika både på menneske, dyr og fisk. Men vi kan og må gjøre mer.

Denne uka er verdens første internasjonale antibiotikauke. Onsdag var den europeiske antibiotikadagen. I den forbindelse blir det arrangert fagseminarer rundt om i verden, inkludert i Norge.

Santidig vender en rekke medier søkelyset mot antibiotikabruk. Britiske BBC slo opp et kart som viste oppsvingen i antibiotikabruk i influensasæsongen. Selv om influensa skyldes et virus, og dermed ikke rammes av antibiotika, fortalte en britisk lege at 97 prosent av alle som spør, får utskrevet antibiotika.

Kunnskapen om antibiotikabruk

Oppsummeret

Helsefare

1 Antibiotikabruken i Norge og i verden er for høy. Det bidrar til utvikling av antibiotikaresistente bakterier, som er en stor og voksende helsefare.

Må bekjempes

2 For å bekjempe dette, må vi se etter alternative behandlingsformer. Men vi må også redusere antibiotikabruken til dyr og mennesker.

Også i Norge

3 Folkehelseinstituttet lanserte onsdag, på den europeiske antibiotikadagen, en plan om å redusere norsk antibiotikabruk med 30 prosent. Det må vi ta oss råd til.

er mangelfull. I en undersøkelse presentert av verdens helseorganisasjon WHO, oppgir blant annet over 60 prosent av de spurte fra tolv ulike land at de tror antibiotika bør brukes mot forkjølelser og influensa. Over 30 prosent mener de bør slutte med antibiotika når de føler seg bedre.

Begge deler er feil. Forkjølelser og influensa er virusinfeksjoner. Er du sliten på at det er det du har, og ikke en bakteriell infeksjon som for eksempel lungebetennelse, er antibiotika nytteløst. Og er du først på en kur, må du ta hele kuren.

Også i Norge er bruken tilsynelatende ofte feilaktig. Derfor foreslår FHI en handlingsplan for å få ned norsk antibiotikabruk med 30 prosent, først og fremst ved å skolere leger og bedre. Det må vi ta oss råd til.

Hva skjer med odelsretten?

Dagens gjest

Det følger av Grunntloven § 117 at «Odels- og åsetesretten må ikke oppheves.» Vår grunnlovsfedre ønsket ikke det føydalsystemet som den gang rådet i Europa med store jordeiere og leilendinger til å drive jorda. Derfor ble odels- og åsetesretten sikret i Grunntloven. Odelsetten sikret rett til overtakelse, mens åsetesretten bidro til priser som gjorde det praktisk mulig å overta. Høyre og Fremskrittspartiet har i sin politiske plattform for regjeringssamarbeidet uttalt at de vil «arbeide for å oppheve odelsbestemmelsen i Grunntloven.» Hva vil det innebære?

Opphevelse av odelsbestemmelsen i Grunntloven § 117 vil frata odelsetten grunnlovsvernet, men det vil ikke endre bestemmelsene om odel i odelslova. Den ønskede endringen i Grunntloven vil derfor ikke få noen umiddelbare virkninger. Imidlertid kan det være grunn til å anta at regjeringspartienes varslede arbeidsplaner vil føre til å oppheve odelsbestemmelsen i Grunntloven bare er ment som første skritt for å endre eller fjerne odelsloven ved alminnelig lovvedtak.

Odelsett er en slektsrett. Den

gir medlemmene av en slekt fortinnsrett i en nærmere rekkefølge til å kreve innløsning av odelsleiidom. Retten til å innløse en eiendom på odel gjelder for eiendom som kan karakteriseres som såkalt odlingsjord som det er hevdet odelsrett til. En eiendom blir regnet som odlingsjord hvis det på eiendommen er mer enn 25 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord eller det er mer enn 500 dekar produktiv skog.

Under Stoltenberg-regjeringen ble odelslova endret ved at kretsen av odelsberettigete ble innsnevret. Nå har bare barn av tidligere eier og barn og barnebarn av selger odelsrett. Det kan være grunn til å forvente mer drastiske endringer hvis regjeringssamarbeidet får det som de vil. Et mulig utfall kan da bli at odelsinstituttet i sin helhet forsvinner fra norsk rett.

Regjeringspartiene har i sin politiske plattform utneislet en ny ønsket kurs for landbruket. Foreløpig imidlertid lite gjennomført. Regjeringen har forsøkt, foreløpig uten hell, å oppheve konsesjonsloven, herunder bestemmelsen om priskontroll. En opphevelse av priskontrollen i konsesjonsloven uten tilsvarende opphevelse av bestemmelsen om odelstakst i odelsloven vil halften effekt, fordi

Mauritz Aarskog
advokat og partner i Østby Aarskog advokatfirma

mange landbrukseiidommer er beheftet med odelsrett og omsettes innad i slekten. Derfor kan det være naturlig å se for seg at regjeringspartiene også ønsker å fjerne det priskontrollerende elementet i odelslova.

Det må i så fall forventes å få konsekvenser for prising av de landbrukseiidommene som har alternativ bruksutnyttelse med høyere avkastnings- og realisasjonsmuligheter. Dette gjelder særlig landbrukseiidommer med fin beliggenhet for tomtegrunn, særlig langs ferdelsårer og i bynære strøk.

Forenkling er flagget hørt hos regjeringspartiene. Mulighetene for omdispensering og utbygging av LNF-arealer påvirkes av et sett av regler i odelslova, jordloven, konsesjonsloven og plan- og bygningssloven. Forenkling ved oppheving av slike regler må forventes å føre til økt aktivitet hos grunneiere og eiendomsutviklere for å realisere verdier. Det vil imidlertid ikke styrke norsk matproduksjon eller tradisjonelle mål i landbruksepolitikken. Tvert imot. Politikk handler om verdivalg og prioritering mellom gode formål. I vår tid er dette kanskje det største verdivalget i norsk landbrukse-, distrikts- og næringspolitikk.

OPPEVE

«Regjeringen vil oppheve odelsbestemmelsen i Grunntloven. Hva vil det innebære?»

Sjefredaktør:
Mads Yngve Storvik
mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør:
Kato Nykvist
kato.nykvist@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Rino Andersen
rino.andersen@nationen.no

SAGT

av andre

FOTO: REUTERS/NTB SCANPIX

EU-motstander: Marine Le Pen.

Raser mot EU

*** «Vårt EU-medlemskap er blitt vårt største handicap. Det betaler vi prisen for nå. EU driver rene velkomstkampanjer mot flyktninger – og asylsøkere.»**

Marine Le Pen, leder i det franske nasjonalistpartiet Front National, til Dagens Næringsliv.

De perfelte ofre

*** «Her bor de såkalte bobos – som både er bohømer og bourgeois, her bor de grønne, her bor hipster-sosialistene. Le Pen, nasjonalistene og innvandingskritikerne gjorde det dårlig ved forrige valg i dette nabolaget.»**

Forfatter Åsne Seierstad beskriver Paris-nabolaget som ble rammet av terrorangrep fredag 13. november, i Aftenposten.

For melkekjennere

*** «Glass 1: Mmm ... vanilje? Litt kolt smak? Søtt! Kongen av Danmark? Glass 2: Friskt! Smaker som fersk vanlig lett melk.»**

Bladet Bioingeniør har besøkt Times melkelaboratorium.

Skikkelig skal det være

*** «Jeg sa det slik: Skal jeg være med, skal det være på ordentlig – ikke bare gift med en bonde.»**

Byenta Bodil Løge Wiig ville ikke bli bondekone, hun ville bli bonde, sier hun til Jærbladet.

Stat i staten

*** «Når Hero Norge AS først har vunnet anbudet på en asylsøker, kan de ha stor kontroll over hans eller hennes videre livsløp gjennom tolkefester, kursing og arbeidsformidling til andre virksomheter i Adolfsen-gruppen.»**

Velferdsbedrifter får stor makt, skriver For Velferdsstatens Helene Bank i Klassekampen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no